

## ARBEJDSMILJØETS FARLIGE COCKTAIL

Når arbejdslivet byder på en blanding af høje følelsesmæssige krav, arbejdspress og vold og trusler, så øges risikoen for, at det går ud over helbred og trivsel





## #socialpædagog

**Jeg hedder Karin Bundgaard Houmann** og er 63 år. Jeg arbejder som leder af Holstebro Kvindekrisecenter, hvor vi har plads til ni kvinder og deres børn. Jeg er leder for ti medarbejdere – og 30 frivillige. Mit job er jordens bedste job, for vi arbejder alle for at gøre en forskel i nogle menneskers liv – mennesker, der har taget det første – men ofte rigtig svære – skridt til at skabe forandringer i eget liv og sige fra over for vold. Jeg har været leder i 34 år både i dagtilbud på almenområdet, specialområdet og i SFO. Jeg kan lide at være leder, fordi jeg har en vigtig stemme i at skabe retning sammen med bestyrelse, medarbejdere og frivillige, men jo også i samarbejde med mange andre, fx kommuner. Og når alle tandhjulene siger klik, så er det bare yes! Gennem hele mit arbejdsliv har jeg været optaget af relationerne. Alle, jeg møder, lærer jeg noget af. Og jeg er altid optaget af, hvorfor mennesker reagerer, som de gør. Der er altid en forklaring. Det er et langt sejt træk at arbejde med forandringer i menneskers liv, men mit arbejde giver så utrolig meget mening, når det lykkes. X

## Kolofon

Udgives af Socialpædagogerne, Brolæggerstræde 9, 1211 København K. Tlf. 7248 6000. sl.dk // **Ansvarshavende** Forbundsformand Benny Andersen // **Redaktion** Marie Dissing Sandahl (chefredaktør), mds@sl.dk, Tina Løvbom Petersen (redigerende), tln@sl.dk, Malene Dreyer, mad@sl.dk, Lea Holtze, hol@sl.dk, Frederikke Halling Hastrup, frh@sl.dk, Rikke Rhein-Knudsen, rrk@sl.dk, Liselotte Steen Seider (webmaster), lss@sl.dk // **Kontakt redaktionen** på nyhedsrum@sl.dk // **Layout** René Hart // **Korrektur** Tjerr Korrektor // **Produktion** KLS PurePrint A/S // **Læserbreve** Socialpædagogen er forpligtet til at optage læserbreve fra medlemmer. Vi opfordrer til, at indlæg højst fylder 2.000 anslag, og redaktionen forbeholder sig ret til at forkorte. Læserbreve med injurerende indhold afvises. Indlæg sendes til nyhedsrum@sl.dk // **annoncer** Se annonceinformation på socialpaedagogen.sl.dk // **Oplag** 45.000 i perioden 01.07.17-30.06.18 // **Redaktionen** af 7/2023 er afsluttet 23.06.2023. Næste nummer udkommer i uge 36, 2023 // **Forsideillustration** Solveig Agerbak // 80. årgang // ISSN 0105-5399



Magasinet er 100% fri for skadelige/hormonforstyrrende kemikalier og er certificeret efter verdens strengeste miljøcertificering.

Vi tager ansvar for indholdet og er tilsluttet



# 24

Man skal anerkende, at det at arbejde med krævende borgere, hvor der stilles høje følelsesmæssige krav, forudsætter en høj faglighed. Man sætter jo heller ikke en ufaglært student til at passe syge patienter på en intensivafdeling.

— **Lars Peter Sønderbo Andersen**, seniorforsker, arbejdsmedicin, Regionshospitalet Herning

## PORTRÆT

# 8

Når et snit i huden giver ro i sindet **Litteratur kan sætte vigtige samtaler i gang, mener socialpædagog Xenia Svensson, som arbejder med unge og voksne med alvorlige spiseforstyrrelser. Nu byder hun selv ind med ord, der kan sparke den gode samtale i gang, med en ny ungdomsroman om psykisk sårbare pigers hemmelige netværk omkring selvskade**



FOTO: MICHAEL DROST-HANSEN

## TEMA



# 16

Flere belastninger i arbejdsmiljøet giver en skidt cocktail **Socialpædagoger, der både udsættes for højt tidspres, øget risiko for vold og trusler samt høje følelsesmæssige krav i arbejdet, har en øget risiko for at blive ramt på helbred og trivsel, viser ny forskning. Derfor skal der investeres i det gode arbejdsmiljø, siger forskere**

## Ny faglig podcast

**Socialpædagogerne** sætter fokus på sorg hos mennesker med udviklingshandicap. Lyt med – og bliv klogere på, hvordan du kan få øje på, om en uvant adfærd skyldes sorg – og hvad der er godt at gøre, når et menneske med udviklingshandicap sørger.

Find den på [sl.dk/podcast](https://sl.dk/podcast)

## FOTOREPORTAGE

# 26

På job i naturen **Ved en nedlagt stationsbygning uden for Kolding ligger et friluftsområde, der med sine handicapvenlige faciliteter gør det egnet som grønt mødested for alle. Her arbejder en gruppe borgere med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne med at vedligeholde området og fungere som naturguider for stedets gæster**



FOTO: SØREN KJELDGAARD

# 4

## Livsbekræftende håndbold

813 spillere var i juni samlet til verdens lykkeligste håndboldstævne

# 6

## Stemmer fra børneforsorgen

Ny bog giver ordet til anbragte børn og lader dem fortælle deres historier

# 14

## Dit forbund

Kenn Bjødstrup måtte sige farvel til faget efter en voldsom episode. Nu er hans arbejdsskadesag omsider landet

# 25

## Tråden

Hvordan når man ind til en borger med skizofreni, der ofte er stærkt paranoid? Socialpædagoger diskuterer løsninger på Facebook

# 34

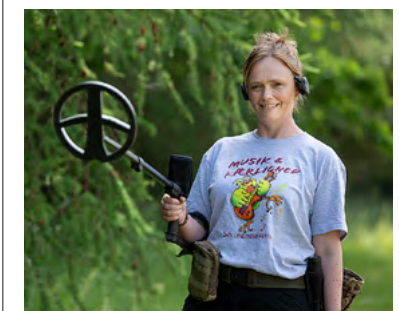


FOTO: MICHAEL BO RASMUSSEN

## Springet

Jane tog orlov fra sit job som socialpædagog for at udgrave en stor vikingskat

LYKKELIGA



FOTO: LYKKELIGA

## LIVSBEKRÆFTENDE HÅNDBOLD

**813 spillere** var lørdag 10. juni samlet til verdens lykkeligste håndboldstævne i Jyske Bank Boxen i Herning – og 3.000 LykkeLigafans stod klar til at heppe. Spillerne kommer fra hele landet og repræsenterer 70 forskellige håndboldklubber – og Socialpædagogerne var med som sponsor for LykkeLiga. X

HØRT

Socialpædagogers løn står ikke mål med deres ledelsesansvar, erhvervs-erfaring og uddannelsesniveau. Det viser Lønstrukturkomitéens nye rapport. Nu kan vi få taget hul på at få gjort op med de strukturelle årsager til den for lave løn og sørge for, at der bliver sat pris på os – også lønmæssigt.

— **Benny Andersen**, forbundsformand i Socialpædagogerne

REKRUTTERING

## Stort fald i antallet af plejefamilier

**Siden 2014** er der sket et fald i antallet af plejefamilier på 17 pct. Samtidig bliver plejeforældrene ældre, viser en ny Socialpolitisk Redegørelse. Det understreger endnu en gang behovet for at sikre familieplejerne nogle ordentlige arbejdsvilkår, mener forbundsnæstformand Verne Pedersen.

– Ordentlige forhold for familieplejerne er helt afgørende for, at vi i fremtiden kan rekruttere nye og fastholde dem, der allerede er i faget. Det er kun rimeligt, at en gruppe, der udfører så vigtig en samfundsopgave, skal have almindelige rettigheder som alle andre grupper på arbejdsmarkedet. Og politikerne bør respektere, at det skal ske i en samlet aftale om løn- og ansættelsesvilkår mellem arbejdsmarkedets parter, nemlig Socialpædagogerne og KL, siger hun. X



FOTO: SOCIALPÆDAGOGERNE

## Statsministeren sang med

**Fællesskab og glæde** kan være med til at forbedre sundheden for mennesker med udviklingshæmning – og musik er en rigtig god måde at skabe det på. Det oplevede statsminister Mette Frederiksen, da hun besøgte Socialpædagogerne på Folkemødet til et arrangement med titlen 'Sund sammen'. Her spillede brugerbandet Ølle Bølle

Band, mens hele teltet sang med. 'I dag er der rigtig mange mennesker, der har en udviklingshæmning – men hvor det slet ikke er det, som er det afgørende. Det afgørende er, om man spiller i et band. Det er, om man er en del af Klap-projektet og arbejder, eller om man for eksempel spiller håndbold i

LykkeLiga. Så pludselig er man blevet håndboldspiller og trommeslager,' sagde statsministeren i sin tale.

Socialpædagogerne satte også fokus på arbejdet for at få en specialeplan. I dag bærer tilbuddene til sjældne eller meget komplekse diagnoser og handicap præg af afspecialisering eller sammenblanding af målgrupper, når alle kommuner skal kunne levere et tilbud til borgeren, lød det bl.a.

Endelig satte Socialpædagogerne sammen med Fængselsforbundet spot på de alvorlige konsekvenser for både medarbejdere og borgere, som vold kan have. Netop fængselsbetjente og socialpædagoger er de faggrupper, der oftest udsættes for vold og trusler om vold på arbejdet, og det rammer både individuelt og fællesskabet. X

FOLKEMØDET

KOMMENTAR

Barnets lov:

## ET PARADIGMESKIFTE FOR UDSATTE BØRN OG UNGE

**EFTER TO ÅRS FORARBEJDE** er Barnets lov endelig vedtaget. En lov, som markerer et vigtigt paradigmeskifte i arbejdet med udsatte børn og unge. Den slår nemlig fast, at udsatte børn og unge skal have den rette indsats til rette tid og gør dermed op med, at en anbringelse kun er sidste udvej.

For nogle børn er det nødvendigt og godt at få et nyt tryk hjem fra starten. Det har vi i Socialpædagogerne længe arbejdet for at få politikerne til at indse. Forebyggende indsatser er vigtige, og vi kan som samfund stadig blive langt bedre til at sætte tidligt og forebyggende ind. Men det må ikke sættes i stedet for en anbringelse, hvis det i virkeligheden er det, der er barnets tarv.

Barnets lov styrker børns rettigheder på en række punkter. Det bliver et krav, at man ser på søskende, når et barn bliver anbragt pga. omsorgssvigt. Og kommunerne bliver forpligtet til at inddrage barnet i egen sag i langt højere grad, end tilfældet er i dag. Loven giver også plejefamilier adgang til at anmode om en 'second opinion' hos Ankestyrelsen på vegne af deres plejebarn, hvis kommunen imod barnets vilje beslutter at flytte eller hjemgive barnet. Det bliver et vigtigt redskab til at undgå, at et plejebarn ikke bare bliver fjernet pga. en uoverensstemmelse mellem kommunen og plejefamilien, der ikke har med barnets trivsel at gøre.

Der er mange hjørner af loven, og vi vil følge tæt, hvordan den bliver implementeret i kommunerne. Men arbejdet med at forebygge omsorgssvigt og give udsatte og anbragte børn og unge en god og tryk opvækst er ikke gjort med en lov. Det helt afgørende bliver for os at sikre, at politikerne også prioriterer tiltag, der sikrer bedre kvalitet og højere faglighed i de socialpædagogiske tilbud, der er så centrale for de børn og unge, det handler om. X

**Verne Pedersen**  
forbundsnæstformand



FOTO: NILS LUND PEDERSEN

## LA2 og LA2u kurser og uddannelser

Sopra har i samarbejde med Socialstyrelsen udviklet LA2. LA2 tager afsæt i recovery-orienteret rehabilitering og er en metode til fremme af trivsel og nedbringelse af voldsomme episoder. Sopra tilbyder temadage, 3-dages kurser og uddannelser. På uddannelserne får du

- kompetencer til at anvende LA2,
- kompetencer til at undervise, rådgive og implementere LA2,
- certificeret dine kompetencer og bliver løbende opkvalificeret i et fagligt netværk.

### Uddannelser i 2023

**LA2u:**  
Uge 19 i Kolding  
Uge 43 i Odense

**LA2:**  
Uge 24 i Korsør  
Uge 48 i Odense

### Varighed

1 eller 2 moduler af 5 dages varighed. Efterfølgende individuel vejledning, sparring og eksamen i forhold til din praksis.

### Kurser og Temadage

Sopra tilbyder LA2-kurser og Temadage af varierende længder, som er skræddersyet til jeres behovet – fra en dag op til tre dage. Læs mere på vores hjemmeside.

### LA2 - Målgruppe

Fagprofessionelle og ledere, der samarbejder med mennesker med psykisk sårbarhed, ASF, ADHD, sociale problemstillinger. Mennesker med psykisk sårbarhed, ASF, ADHD, sociale problemstillinger.

### LA2u - Målgruppe

Fagprofessionelle og ledere, der samarbejder med mennesker med udviklingshandicap eller mennesker, der ikke har tilstrækkelige kommunikative forudsætninger til at indgå i samtaler.

LA2 er et samtale- og refleksionsredskab, der har til formål at fremme trivsel og nedbringe voldsomme episoder. I samarbejde mellem fagprofessionelle og borgeren undersøges og inddrages borgerens indefra-perspektiv, der blandt andet er borgerens oplevelse af egen trivsel, ressourcer, netværk, mestringsstrategier, belastninger, håb og drømme. LA2 støtter de fagprofessionelle i at videreudvikle deres fælles faglige tilgange med afsæt i borgerens indefra-perspektiv.

LA2u er en understøttelse af LA2, der er rettet mod borgere med udviklingshandicap, kognitive udfordringer og/eller uden verbalt sprog. LA2u er visuelt understøttet med udtryksfuld grafik og i LA2u bliver indefra-perspektivet suppleret med et såkaldt tilstræbt indefra-perspektiv, som er en systematisk undersøgelse af borgerens oplevelse af at være sig.

Yderligere information samt mulighed for tilmelding findes på [www.sopra.dk](http://www.sopra.dk)



## TV-DOKUMENTAR



## INGER OG DET DÅRLIGE SELSKAB

I en dokumentar fortælles historien om 80-årige Inger, som giver et hjem til samfundets skæve eksistenser i sin enorme Villa Villakulla i en lille stationsby et sted i Danmark. Nogle af dem har boet der i årevis, mens andre flakker forbi for en kort bemærkning og er strøget videre, før nogen fandt ud af, hvad de overhovedet hed. Misbrug og mentale sygdomme er en vigtig del af historien, men ikke hele historien. For Inger insisterer på, at der er noget godt i alle mennesker, og at det vigtigste er at lære at holde af os selv. Men da Inger pludselig selv bliver syg, må gæsterne i hendes selvbestaldede mikrokosmos lære at sende noget af kærligheden og omsorgen den anden vej. X

Se 'Inger og det dårlige selskab' på **TV 2 Play**

## RAPPORT



### SUSY Udsat 2022

**33 pct. har forsøgt** at tage deres eget liv, og 62 pct. har haft selvmordstanker. 15 pct. har været udsat for grov fysisk vold inden for det sidste år – og 47 pct. føler sig ofte nervøse eller stressede. Tallene stammer fra SUSY Udsat 2022 – den seneste sundhedsprofil for socialt udsatte mennesker i Danmark, der gør os klogere på socialt udsatte menneskers sundhed, syge-

lighed og trivsel sammenlignet med resten af befolkningen. Rapporten er udarbejdet af Statens Institut for Folkesundhed, Syddansk Universitet, på baggrund af flere end 1.100 spørgeskemaer indsamlet på varmestuer, herberger og andre steder, hvor mennesker i social udsathed opholder sig. X

Find rapporten på **udsatte.dk**

## BOG

### Anbragt – stemmer fra børneforsorgen fra 1900 til i dag

Her får de anbragte børn ordet og fortæller deres historier. Bogen falder i tre dele: Første del handler om perioden 1900-1920 og byg-



### Temaside om anbragte børn

VIVE har lavet en temaside, der samler fakta og viden om anbragte børn i Danmark. På temasiden kan du bl.a. få viden om, hvor mange børn og unge der er anbragt, hvor de er anbragt, hvordan de trives – og hvordan de klarer sig i overgangen til voksenlivet.

Find temasiden på **vive.dk/da/temaer/anbragte-boern-i-danmark/**

ger på udvalgte institutioners bevarede skriftlige materiale fra den tid. Anden del tager afsæt i en række små mundtlige erindringsglimt, hvor tidligere anbragte ser tilbage på deres anbringelser i perioden 1944-1980. Bogens sidste del er skrevet af 11 unge og voksne med anbringelsesbaggrund. De deler tanker og oplevelser fra børnehjem, døgninstitutioner eller plejefamilier i perioden 1981-2023 – fortællinger om den første dag som anbragt, samværet med den biologiske familie, højtider, afsavn og alt andet, der hører til livet som anbragt uden for hjemmet. X

'Anbragt – stemmer fra børneforsorgen fra 1900 til i dag' af Jeppe Wichmann Dam Rasmussen, **Turbine Forlag, 299,95 kr.**

## VIDENSNOTAT

### Socialpædagogiske indsatser for mennesker med udviklingshæmning

Hvordan kan man i den socialpædagogiske praksis på botilbuddene bedst understøtte, at mennesker med udviklingshæmning udfolder deres potentiale – og på deres egne præmisser? Det er den røde tråd i et nyt vidensnotat fra Social- og Boligstyrelsen, der giver et overblik over eksisterende virksomme metoder og tilgange på botilbudsområdet, men også ser på tværs af disse for at identificere fællesnævnerne. I notatet kan du bl.a. læse om effekten af anvendte metoder i forhold til at styrke borgerens selvhjulpenshed, deltagelse i fællesskaber, indflydelse og selvbestemmelse samt trivsel og mentale sundhed. X



Du kan finde notatet på **sbst.dk/udgivelser/**

## BOG

### Autisme og kommunikation

Bogen præsenterer en ny metode og forståelse af kommunikationen og samtaler mellem mennesker med og uden autisme. Samtaler kan være frie, letløbende og fulde af forståelse. Men kommunikationen kan også være frustrerende, hvis man ikke føler sig hørt og forstået. Det sker ofte for mennesker med og uden autisme, som taler på hver sin kanal. Det kalder på et nyt syn på kommunikationen og nye metoder til at forstå og håndtere den med. Gennem bogens mange eksempler kan man lære at genkende, forstå og overvinde de barrierer, der kan gøre kommunikationen svær og præget af misforståelser og stærke følelser. X

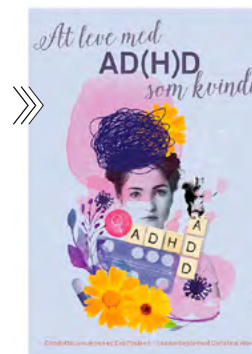


'Autisme og kommunikation' af Nina Berg Gøtttsche og Aase Holmgaard, **Dansk Psykologisk Forlag, 299 kr.**

## BOG

### At leve med AD(H)D som kvinde

Antallet af danskere, der får stillet diagnosen ADHD/ADD, er stigende, men kvinder og piger bliver ofte overset. Bogen her sætter fokus på denne diagnose hos kvinder. Den beskriver symptomer, udredning og behandling – og leverer strategier og værktøjer til håndtering af nogle af de udfordringer, der følger med diagnosen. I bogen fortæller en række kvinder med ADHD/ADD om deres udfordringer i hverdagen i forhold til bl.a. uddannelse, arbejdsliv, parforhold, morrollen, psykisk velbefindende og selvfølelse og om deres kamp for at blive udredt med den korrekte diagnose. X



'At leve med AD(H)D som kvinde' af Charlotte Jokumsen, Eva Poulsen & Christina Wex, **Gads Forlag, 269,95 kr.**

## CRECEA KRISEKORPS

Den foretrukne samarbejdspartner i tilfælde af krise eller ved behov for psykologisk rådgivning



### KRISEHJÆLP

CRECEA Krisekorps er akut psykologisk krisehjælp i tilfælde af pludseligt opståede hændelser. Det kan fx være dødsfald, arbejdsulykker, trafikuheld, røveri, brand eller overfald.

### BETALING EFTER FORBRUG

Med CRECEA Krisekorps er der ingen binding. Du betaler det, du bruger.

### KUNDETILPASSEDE LØSNINGER

CRECEA Krisekorps er en fleksibel løsning tilpasset dine behov.

### LANDSDÆKKENDE

CRECEA Krisekorps består af erfarne, autoriserede psykologer i hele landet.

CRECEA +45 21 18 18 11 www.crecea.dk/krisekorps



NÅR  
ET  
SNIT  
I HUDEN  
GIVER  
FEM  
SEKUNDERS  
RO  
I SINDET

Litteratur kan sætte vigtige samtaler i gang, mener socialpædagog **Xenia Svensson**, som arbejder med unge og voksne med alvorlige spiseforstyrrelser. Nu byder hun selv ind med ord, der kan sparke den gode samtale i gang, med en ny ungdomsroman om psykisk sårbare pigers hemmelige netværk omkring selvskade



I systemet handler anoreksi kun om vægt, men vægten er symptom på noget psykisk. Derfor er det vigtigt, at vi har fokus på, hvorfor de gør det, og hvad det er, der er gået i stykker i dem.

— Xenia Svensson, socialpædagog

**D**

ER ER MODIG KULØR på Xenia Svensson, da hun tager imod med dramatiske røde læber og et stort smil i sit blåmalede hus.

– Da vi købte huset, var det forsigtigt dueblåt. Men vi turde godt at give den fuld knald og male det rigtigt blå, siger Xenia Svensson om 'smølfhuset', som hun selv kalder det – fordi huset ganske rigtigt har samme farve som de blå tegneseriefigurer og dermed skiller sig markant ud fra villa-

vejens andre parcelhuse.

Samme mod, kombineret med en god portion ihærdighed, har ført til, at den 30-årige socialpædagog har forfulgt sin drøm om at skrive og nu kan kalde sig forfatter.

'Jeg dør på fredag' er Xenia Svenssons debutroman. Det er en fortælling om unge piger, der kæmper med et indre kaos, som giver sig udtryk i selvskade og spiseforstyrrelser. Bogen sætter særligt fokus på de online-netværk, hvori pigerne finder hinanden – mørke og lukkede netværk, som hverken forældre eller fagpersoner har adgang til.

Men de eksisterer, disse netværk, og vi bliver nødt til at tale om det, mener Xenia Svensson.

#### Misforstået tilgang

Hun fik idéen til sin bog efter at have set DR-dokumentaren 'Døde pigers dagbog' (om piger, der deler billeder af selvskadende adfærd på sociale medier, red.).

**Erfaring**  
Xenia Svensson er født i 1992, uddannet socialpædagog og arbejder på Pomonahuset – et højt specialiseret tilbud på Fyn til unge og voksne, som lider af alvorlige spiseforstyrrelser.

– Jeg blev så vred. For selvom emnet er så vigtigt, blev det formidlet med løftede pegefingre og uden forståelse for pigerne. Men hvis vi ikke prøver at forstå de mennesker, vi vil hjælpe, så kommer vi ingen vegne, siger Xenia Svensson og fortsætter:

– Min fornemste opgave med bogen er at skabe forståelse for, hvorfor man bliver en del af sådan en gruppe. Man gør det ikke for sjov. Men man har typisk isoleret sig fra alt andet og står med følelsen af, at disse grupper er det eneste, man har tilbage.

Selv har Xenia Svensson altid vidst, at hun skulle arbejde med at hjælpe de mennesker, andre ikke forstod. Længe forestillede hun sig, at hun skulle være psykolog. Men efter en periode med stress og syge-

melding i gymnasiet stod det klart for hende, at et langt ensomt universitetsstudie ikke var vejen frem – og en anden mulighed materialiserede sig: uddannelsen til socialpædagog.

– Det var det helt rigtige for mig. StudiefORMEN med undervisning faste dage og så hele menneskesynet; tilgangen til de mennesker, som samfundet ikke har plads til. At vi skal se dem og tænke ud af boksen, så der også bliver plads til dem, siger hun.

#### Åbn samtalen

Xenia Svensson har som socialpædagog specialiseret sig i selvskadestrategier. Ud over den faglige interesse har hun også selv haft problematikken inde på livet, hvilket giver hende et væsentligt fortrin som fagprofessionel, mener hun.

For hun ved, at både når det handler om selvskade, og når det handler om spiseforstyrrelser, er handlingerne symptomer på bagvedliggende lidelser.

– Pigerne befinder sig i et kæmpe følelsesmæssigt kaos. I systemet handler anoreksi kun om vægt, men vægten er symptom på noget psykisk. Derfor er det vigtigt, at vi har fokus på, hvorfor de gør det, og hvad det er, der er gået i stykker i dem. Det er et langsomt selvmord, og det kan synes helt ubegribeligt, når man ikke selv er en del af det, siger Xenia Svensson.

Set udefra kan det være svært at forstå, hvorfor man vil skære i sig selv, påføre sig selv smerte ved at sulte sig eller slå hovedet ind i en væg.

– Fordi det giver fem sekunders ro i sindet. Stemmerne i hovedet og tankemylderet forstummer for en kort stund. Spiseforstyrrelsen bliver en 'god ven', fordi man kan kontrollere den midt i et kæmpe følelsesmæssigt kaos. I selvskaden kan man finde tryghed i en verden, der har været utryk og kaotisk, forklarer Xenia Svensson.

#### Rollemodel frem for pædagog

I arbejdet med unge med selvskadeproblematikker er det vigtigt at nærme sig med stor tålmodighed, fortæller Xenia Svensson. For som hovedkarakteren i bogen på et tidspunkt siger: 'Jeg hader pædagoger.'

Ofte har pigerne været i systemet længe og har været omgivet af personale. Xenia Svensson oplever derfor, at det betaler sig at lægge socialpædagogidentiteten fra sig for at genopbygge tilliden.

– Jeg er mere menneske end socialpædagog. Pigerne vil mærke mennesker, der vil dem mere end en klinisk fagperson. Man skal sætte sig selv i spil og være det virkelige menneske, de kan spejle sig i. Blive bille- >>>

det på et almindeligt liv. Vi skal vise, at vi heller ikke er perfekte, at det er normalt at bøvle med alt muligt, og at vi også har gjort og sagt dumme ting, siger hun og understreger, at det vigtigste i det socialpædagogiske arbejde med denne målgruppe er at få vækket lysten til live hos de unge – en tilgang, der kræver både tålmodighed og nytænkning.

– Vi skal turde tænke anderledes. Efter fx syv år med tvangsernæring, som ikke har virket, må man gå andre veje og stole på, at de kan mere, end de selv tror. Når tilliden er vakt, kan vi begynde at arbejde med, hvordan de kan leve et liv fremover. Og vi kan hjælpe dem med at etablere netværk blandt gamle venner, finde ud af 'hvad skal jeg leve for?' – og finde det motiverende i deres liv og eksponere dem for den virkelige verden, siger hun.

### Ekstremt fællesskab

Xenia Svenssons bog er et forsøg på at skabe en større forståelse for pigernes indre kamp. Deres kamp imod de destruktive tanker, deres selvkritiske blik og den konstante sorte samvittighed over, hvor ulykkelige de gør deres nærmeste.

Men 'Jeg dør på fredag' er også et indblik i den kamp, der føres på de indre linjer i gruppen 'Netværket' – en gruppe, som pigerne bruger til at kommunikere med hinanden i på de sociale medier.

'Netværket' er fiktivt, men svarer til virkelighedens tilsvarende lukkede netværk som 'priv' (en forkortelse for privat – og et lukket netværk på Instagram, hvor piger liker og deler voldsomme billeder af selv-

skadende snitsår, skelettynde kroppe og selvmordsplaner, red.).

I bogen danner 'Netværket' ramme for de indviede pigers samtaler, makabre opslag og billeder af selvskadende adfærd. Et ekstremt fællesskab præget af en stærk solidaritet og en tavshedspligt, som afholder pigerne fra at søge hjælp. Samtidig tipper dialogen hurtigt fra trøst og støtte blandt ligesindede til konflikter og konkurrence om, hvem der har det værst, fortæller Xenia Svensson.

– Det er et rigtigt usundt fællesskab. Man kan akut gå ind og få omsorg og god feedback fra de andre på den dårlige adfærd. Men selvskade avler selvskade, og det bliver hurtigt en kamp om opmærksomhed, hvor det gælder om at råbe højest. Det har udviklet sig fra at være ren support til mere at have fokus på voldsomme billeder og indlæggelser.

### Den svære snak

De lukkede netværk og grupper medvirker på den måde til at fastholde pigerne i sygdom. Og fordi det hele foregår i det skjulte, er det meget vanskeligt for forældre og fagprofessionelle at følge med. Derfor er der behov for at sætte fokus på problematikken og tale om det, mener Xenia Svensson, som håber, at hendes bog kan være med til at sætte gang i en både vigtig og nødvendig samtale – både bredt i samfundet, men også på botilbud og andre steder, hvor de meget syge piger opholder sig.

– Vi ved, at 'priv' findes, og at pigerne færdes der. Men vi siger det ikke højt til dem, for det er svært at tale om. Bogen kan derfor bruges som et terapiredskab. Nogle gange er det nemmere at snakke om ting, der ikke sker i os selv, men handler om andre. Så kan det lade sig gøre at snakke om noget farligt, fordi det ikke er mig, det handler om. Samtidig kan man også på den måde komme omkring tavshedspligten, siger Xenia Svensson.

### Hvem bærer ansvaret?

Ifølge Xenia Svensson ligger der et stort ansvar hos udbyderne af de sociale medier. Men også politikere og forældre bærer et ansvar for at halte bagud i forhold til den digitale virkelighed, som udgør en stor del af de unges verden, fx gennem de ekstreme fællesskaber på sociale medier.

– Vi sidder på et abestadie. Teknologien er 100 år længere fremme end os. Det kræver, at voksne bliver ansvarlige og tager den digitale dannelse lige så alvor-



**Mennesket ifølge Xenia Svensson er det vigtigt, at man som fagperson sætter sig selv i spil og viser, at man er et virkeligt menneske, som heller ikke er perfekt.**

lig som dansk og matematik. Vi bliver nødt til at tage snakken om, hvordan vi forholder os til kildekritik og fake news, og hvordan vi omgås online.

Også på et strukturelt niveau er der brug for en omvæltning, mener Xenia Svensson.

– Lige nu presser vi vores ungdom rigtig meget. De kæmper med dårligt selvværd, og pigerne er ofre for det. Man må ikke længere som barn drømme om at være astronaut eller cirkusprinsesse, men skal være seriøs og målrettet fra starten. Det er en kæmpe bevægelse, der skal til, som jeg ser det, siger hun og udbyder, hvad der skal til:

– Færre test og færre karakterer i skolen. Til gengæld skal vi have digital dannelse, trivsel og etik på skoleskemaet. Vi skal lære, hvordan vi er mennesker.

## 4 GODE RÅD FRA XENIA:

- 1 Vær nysgerrig på de unges sociale liv** – også det digitale. Man må gerne spørge ind og bede om inddragelse.
- 2 Tal om aktuelle emner.** Stil spørgsmål, spørg til grænser og de unges tanker om de ting, medierne tager op.
- 3 Fortæl dit unge menneske, at du er her.** Også selvom de siger nej tak til en snak. Vær standhaftig og vedholdende.
- 4 Støt roen!** Støt op om sabbatår, efterskole og store drømme. Det har vi alle sammen brug for.

### Podcast om selvskade

**Hvad gør du i situationen**, hvor et ungt menneske gør skade på sig selv – forsøger du at stoppe selvskaden, eller lader du det ske? Bliv klogere på på arbejdet med selvskadende adfærd hos udsatte unge i Socialpædagogernes podcast 'Når selvskade er en strategi'!

Find den på [sl.dk/podcast](https://sl.dk/podcast)

Vi skal lære at være ordentlige ved hinanden, og vi skal turde snakke om, at det godt kan være svært. Forældre har også et ansvar, fx når vi anerkender de unge for deres præstation i stedet for at understrege, at vi er værdifulde blot i kraft af, at vi er her, lyder det fra socialpædagog og forfatter Xenia Svensson. ×

### 'Jeg dør på Fredag'

Romanens hovedperson, gymnasieeleven Cecilie, kæmper i smug med spiseforstyrrelse og selvskade. Hun er en del af et hemmeligt netværk på Instagram, hvor unge deler deres svære tanker. En dag varsler en af pigerne, at hun vil begå selvmord. Ungdomsromanen skildrer Cecilies kamp for at vælge det normale liv med familie, kæreste og håndbold til, mens hun samtidig drages af det netværk, som lover altid at beskytte én, men som også truer til tavshed.

Bogen er udgivet af forlaget **Byens i maj 2023**



## ET SLAG SATTE PUNKTUM FOR KENNS ARBEJDSLIV

Det er ni år siden, socialpædagog **Kenn Bjødstrup** blev udsat for så voldsom en episode i sit arbejde, at han måtte sige farvel til faget. Først nu er hans arbejdsskadesag omsider landet. Det krævede bl.a. en retssag mod overfaldsmandens forsikringsselskab og endte i et forlig på 800.000 kr. i erstatning

TEKST  
MALENE  
DREYER  
///  
FOTO  
SØREN  
KJELDGAARD

**J**ULEDAG 2014 passede Kenn Bjødstrup sit arbejde som socialpædagog på et botilbud for voksne med udviklingshæmning. Det var ganske, som det plejede, for han havde arbejdet inden for faget i 25 år.

Men denne dag endte skæbnesvangert for Kenn Bjødstrup og indvarslede afslutningen på et langt arbejdsliv i et fag, han altid har været god til og rigtig glad for.

Episoden, der for alvor vendte op og ned på hans liv, begyndte med, at en beboer mod sædvane var meget urolig og udadreage-

rende. Beboeren langede ud efter både personalet og andre beboere og kom på et tidspunkt i infight med en anden medarbejder.

– Det kom som lyn fra en klar himmel. Dagen før var han i godt humør, siger Kenn Bjødstrup.

Den medicin, beboeren fik, havde ingen effekt på hans aggressive adfærd. Derfor valgte Kenn Bjødstrup at ringe til vagtlægen, som dog nægtede at komme uden politiet.

– Jeg var i tvivl om, om det var OK, at vi ringede til politiet. Der var ingen plan for, hvordan vi håndterede situationer som denne, og hvad vi havde bemyndigelse til, fortæller Kenn Bjødstrup.

### Et uopmærksomt øjeblik

Han og to andre medarbejdere forsøgte at holde sig på afstand af beboeren. Men i et uopmærksomt øjeblik fik Kenn Bjødstrup alligevel vendt sig med ryggen mod beboeren, som gav ham et hårdt slag i ryggen.

Da Kenn Bjødstrup nogle dage senere vendte tilbage til arbejdspladsen, kunne han inderst inde godt mærke, at han var bange for at gå på arbejde igen. Men det slog han hen. Først da en kollega nogle dage se-

nere foreslog, at han skulle have kontakt med beboeren igen, væltede læsset for den rutinerede socialpædagog.

– Min verden brød sammen. Jeg har altid arbejdet med det her, men det var givetvis dråben. Jeg fik min kone til at hente mig, og jeg har aldrig været tilbage siden. Alarm-signalerne var der. Hvis jeg havde mærket ordentligt efter, ville jeg have opdaget, at jeg gik bange på arbejde, fortæller Kenn Bjødstrup.

Ud over selve slaget forstærkede den usikkerhed, der omgærdede situationen, også problemet, siger han: Der manglede klare retningslinjer for, hvordan en sådan konflikt skulle håndteres, alarmsystemet virkede kun en gang imellem, og afdelingen var nyetableret.

– De mange usikre faktorer var med til, at jeg var bange for at skulle på arbejde igen, fortæller Kenn Bjødstrup.

### Kronisk PTSD

Efter et længere forløb hos læge og psykolog fik Kenn Bjødstrup konstateret kronisk PTSD. Hans arbejdsevne blev vurderet til ikke-eksisterende, og han blev tilkendt førtidspension.

Hændelsen blev anmeldt som en arbejdsulykke, og undervejs



**Økonomisk plaster**  
Kenn Bjødstrup har brugt en del af erstatningen på at købe en drone. – Det giver træning i at holde fokus, som er en udfordring, når man har PTSD, siger han.

i arbejdsskadesagen fik Kenn Bjødstrup hjælp af Socialpædagogernes arbejdsskadeteam.

– Jeg har været meget glad for den hjælp, jeg har fået. Jeg har følt mig i trygge hænder og rigtig godt hjulpet af min sagsbehandler, der foreslog at føre sag med et erstatningskrav mod overfaldsmanden.

I modsætning til mange beboere på botilbud var denne beboer omfattet af en ansvarsforsikring.

### Socialpædagogernes arbejdsskadeteam

Hvis du kommer til skade på arbejdet, er der hjælp at hente i dit forbund. På [sl.dk/faa-svar/arbejdsskade](https://sl.dk/faa-svar/arbejdsskade) kan du møde Socialpædagogernes arbejdsskadekonsulenter – og få et overblik over, hvad du skal vide, hvis du bliver ramt af en arbejdsskade.

har været så benhårdt at gennemleve det hele så mange gange. Så jeg har været virkelig glad for at have fået hjælp, siger han.

### Kompleks retssag

Socialpædagogerne og Kenn Bjødstrup sagsøgte selskabet for 1,7 mio. kr. i erstatning og vandt sagen i byretten. Men sagen blev anket til landsretten. Med udsigt til endnu et langvarigt forløb med usikkert udfald endte sagen i et forlig på 800.000 kr. i erstatning. Hermed er der sat punktum i et langt og opslidende forløb.

– Selvom jeg kun har fået halvdelen ud af det, så er det OK. Jeg har det fint med, at sagen bliver lukket, så jeg ikke behøver at tænke mere på det.

PTSD'en er ikke forsvundet, men efterhånden har Kenn Bjødstrup fundet ud af at navigere i sit liv på de vilkår.

– Jeg har fået meget mere ro på mit liv. Jeg har stadig PTSD, men jeg ved hvornår det kommer, og hvad jeg skal holde mig fra. Det er en del af livet nu, det har jeg lært at acceptere. Nu er jeg begyndt at blive et glad menneske, siger han. ×



# En giftig cocktail, når du udsættes for flere belastninger

Socialpædagoger, der både udsættes for højt tidspres, øget risiko for vold og trusler samt høje følelsesmæssige krav i arbejdet, har en øget risiko for at blive ramt på helbred og trivsel. Derfor er der kun én vej frem, lyder det fra forsker: **Investér i det gode arbejdsmiljø**

TEKST  
TINA  
LØVBOM  
PETERSEN  
///  
ILLUSTRATION  
SOLVEIG  
AGERBAK

**A**T SOCIALPÆDAGOGER har en øget risiko for at blive udsat for fysisk og psykisk vold, er ikke ny viden. Socialpædagogernes arbejdsmiljøundersøgelse fra i år viser fx, at knap hver tredje socialpædagog inden for det seneste år er blevet udsat for psykisk vold i arbejdet – og 27 pct. for fysisk vold. Samme undersøgelse viser også, at 42 pct. ikke oplever, at de har tilstrækkelig mulighed for restitution i løbet af en arbejdsdag, at 24 pct. har oplevet ubehagelig stress inden for de seneste fire uger – og at hver anden oplever, at de dagligt eller flere gange om ugen bliver følelsesmæssigt berørt i deres arbejde.

Og det er en rigtig skidt cocktail, når socialpædagoger udsættes for flere af de ovennævnte belastninger, for flere af faktorerne påvirker hinanden negativt, viser dansk forskning. Lidt populært sagt kan man sige, at 2+2 giver 5. Så når man som socialpædagog både udsættes for høje følelsesmæssige krav, vold og trusler samt højt tidspres, øges risikoen for, at man bliver syg af at gå på arbejde. – Forskningen har i mange år mest interesseret sig for enkeltstående faktorer i det psykosociale arbejdsmiljø. Men i vores projekt har vi kigget på, hvordan de forskellige faktorer påvirker hinanden med fokus på arbejdsrelateret vold, tidspres og høje følelsesmæssige krav. Konklusionen er, »

## Sagen kort

De fleste ved godt, at højt arbejdspress, vold og trusler samt høje følelsesmæssige krav i arbejdet er skidt. Men udsættes man for flere af disse faktorer, øger det risikoen for, at man bliver syg af at gå på arbejde. Det viser dansk forskning.

Socialpædagoger er en af de faggrupper, som både oplever stress, arbejdsrelateret vold og ofte bliver følelsesmæssigt berørt i deres arbejde, og det kan være en giftig cocktail.

I temaet her kan du læse hvorfor – og blive inspireret til, **hvordan I kan skabe et godt arbejdsmiljø.**



at kombinationen af disse faktorer øger risikoen for sygefravær og depression i endnu højere grad, end hvis man kun har én af disse faktorer i sit arbejdsmiljø, fortæller seniorforsker på Det Nationale Forskningscenter for Arbejds miljø Thomas Clausen, som er en af forskerne bag projektet 'Sammenhænge mellem kombinationer af faktorer i det psykosociale arbejdsmiljø og helbredsrelaterede udfald blandt arbejdstagere i Danmark' (se boks).

#### Sæt fokus på arbejdsmiljøet

Ifølge Thomas Clausen er resultaterne i forskningsprojektet yderst relevante for netop socialpædagoger, hvis arbejdsliv ofte rummer både høje følelsesmæssige krav, tidspres og øget risiko for at blive udsat for vold.

– Én ting er, at vi længe har vidst, at de forskellige belastninger

hver for sig kan påvirke den enkeltes trivsel og helbred. Men når vi nu har påvist, at en kombination af visse belastninger i arbejdsmiljøet, som vi ved, at faggrupper som socialpædagoger er udsat for, øger risikoen for sygefravær og depression markant, så er der faktisk kun én ting at gøre. Og det er at sætte ind i forhold til at forebygge der, hvor belastningerne er størst, siger Thomas Clausen.

Hans bedste råd er derfor, at man på arbejdspladsen øger sit fokus på indsatserne i forhold til det psykosociale arbejdsmiljø – fx med afsæt i APV-arbejdet:

– Hvis APV'en fx viser, at medarbejderne lader til at have rigtig høje følelsesmæssige krav og samtidig oplever et stort tidspres i hverdagen, så ved man, at disse to faktorer tilsammen øger risikoen for, at det går ud over helbredet. Og så skal man interessere sig for, hvad

det helt konkret er, der belaster i hverdagen, siger han og fortsætter:

– Oplever medarbejderne højt tidspres, skal man måske se på, om arbejdet kan organiseres på en anden måde, eller om der skal mere fokus på overlap og kommunikation omkring opgaveløsningen. Og i forhold til høje følelsesmæssige krav kan der være behov for at dykke ned i, om kulturen på arbejdspladsen sikrer den nødvendige hjælp og støtte fra kolleger og ledelse, når noget er svært. Man er simpelthen nødt til at tale åbent om de belastninger, der er.

#### Stress øger risiko for vold

I Socialpædagogernes arbejdsmiljøundersøgelse er der også set på sammenhængen mellem de forskellige faktorer, der påvirker i arbejdsmiljøet. Fx viser undersøgelsen en klar sammenhæng mellem manglende mulighed for restitution og risikoen for vold, hvor de socialpædagoger, som slet ikke eller i ringe grad har tilstrækkelig mulighed for restitution, hyppigere end gennemsnittet udsættes for fysisk og psykisk vold.

På samme måde viser undersøgelsen en klar sammenhæng mellem oplevelsen af ubehagelig stress og risikoen for vold.

Det billede genkender Jesper Pihl-Thingvad, ledende psykolog på Arbejds- og Miljømedicinsk Klinik på Odense Universitets-hospital, som med projektet 'Vold i hverdagen' har forsket i vold og PTSD blandt socialpædagoger:

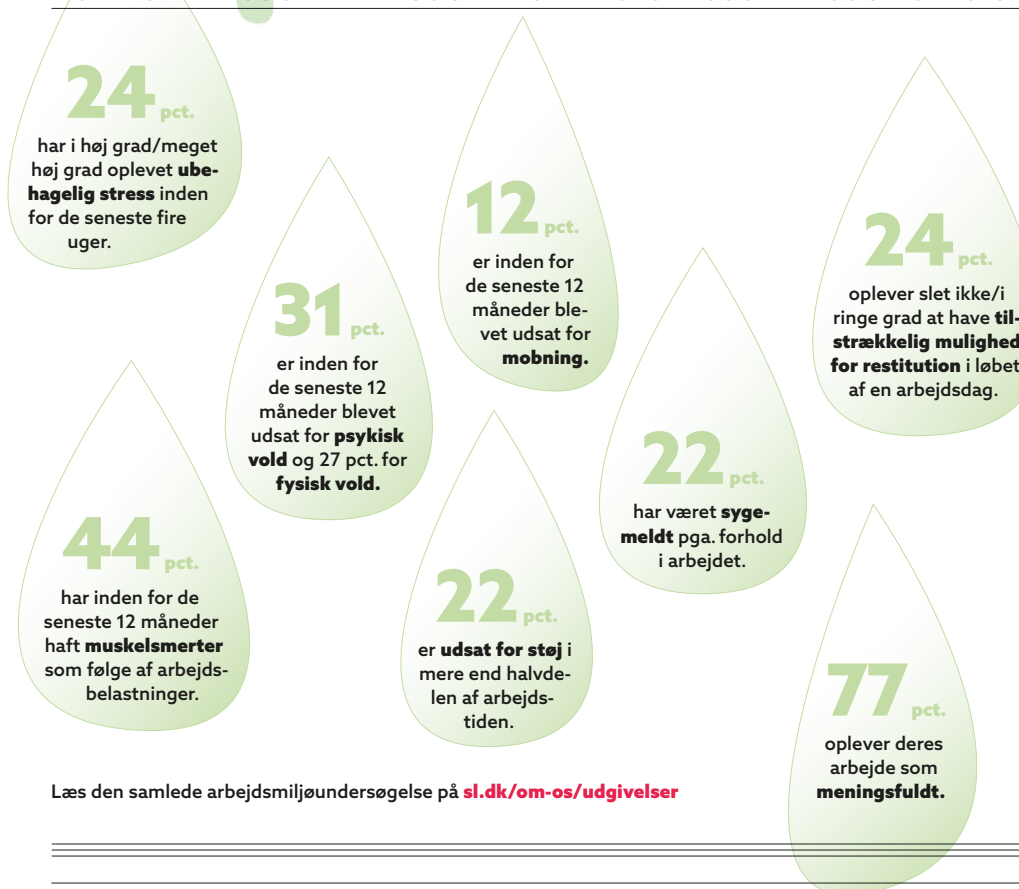
– I projektet har vi sat fokus på, hvordan mange og hyppige voldsepisoder påvirker risikoen for at udvikle PTSD-symptomer. Men vores videre arbejde med de mange svar og tal, vi har indhentet, har også afdækket, at hvis man som so-



## Risikoen for vold som følge af højt workload reduceres, når der er en høj social kapital.

— Jesper Pihl-Thingvad, ledende psykolog OUH

UDPLUK FRA SOCIALPÆDAGOGERNES ARBEJDS MILJØUNDERSØGELSE 2023:



Læs den samlede arbejdsmiljøundersøgelse på [sl.dk/om-os/udgivelser](https://sl.dk/om-os/udgivelser)

### Kombinationseffekter i det psykiske arbejdsmiljø:

Det Nationale Forskningscenter for Arbejds miljø (NFA) har undersøgt, hvilken betydning det har for ansattes helbred og trivsel, hvis de oplever flere påvirkninger i det psykiske arbejdsmiljø på samme tid. I undersøgelsen har NFA set nærmere på to indikatorer for ansattes helbred og trivsel: langvarigt sygefravær (mere end seks uger) og depressive symptomer (svarende til let depression eller værre).

#### Udvalgte resultater fra undersøgelsen viser, at:

- **Ansatte, der både oplever høje følelsesmæssige krav og stor arbejdsmængde og tidspres** har større risiko for langvarigt sygefravær og depressive symptomer end ansatte, der blot oplever én eller ingen af disse påvirkninger i arbejdsmiljøet.
- **Ansatte, der oplever kombinationen af høje følelsesmæssige krav og arbejdsrelateret vold** har større risiko for langvarigt sygefravær og depressive symptomer end ansatte, der blot oplever én eller ingen af disse påvirkninger i arbejdsmiljøet.
- **Ansatte, der både oplever stor arbejdsmængde og tidspres og arbejdsrelateret vold** har større risiko for langvarigt sygefravær og depressive symptomer end ansatte, der blot oplever én eller ingen af disse påvirkninger i arbejdsmiljøet.

Læs mere om projektets resultater på [nfa.dk/fke](https://nfa.dk/fke)

cialpædagog er under tidspres i sit arbejde, så øger det risikoen for, at man udsættes for vold, siger han.

#### En fælles faglig forståelse

Helt konkret har man ifølge Jesper Pihl-Thingvad fundet frem til, at for medarbejdere, der har meget travlt, øges risikoen for fysisk vold med 40-50 pct., mens risikoen for trusler øges med 40-60 pct. over tid.

– Det interessante er, at vi også har set på de positive faktorer, der påvirker i arbejdsmiljøet. Og her kan vi se, at risikoen for vold som følge af højt workload reduceres, når der er en høj social kapital. Dvs. i grupper, hvor man har travlt, vil en fælles faglig forståelse, hvor man har tillid til hinanden og inddrager hinanden i opgaveløsningen, kunne reducere risikoen for, at medarbejderne udsættes for vold og trusler, lyder det fra Jesper Pihl-Thingvad.

Sagt med andre ord har det betydning for arbejdsmiljøet og forebyggelsen af vold og trusler, at der er en fælles faglig tilgang og en fælles forståelse af kerneopgaven:

– Det har en positiv effekt på risikoen for at blive udsat for vold, at man på arbejdspladsen har et professionelt samarbejde, hvor alle har en fælles faglig forståelse af, hvordan man løser opgaverne – og hvor opgaverne opleves som retfærdigt fordelt, og man tager sig af hinanden. De faktorer skal man have øje for i forebyggelsen af vold og trusler, ligesom man skal have fokus på, om medarbejderne har for travlt, siger Jesper Pihl-Thingvad.

#### Det lange seje træk

Når man har et arbejdsliv, hvor det er normalt at opleve et højt tidspres og blive følelsesmæssig

påvirket i arbejdet, og hvor risikoen for at blive udsat for arbejdsrelateret vold er høj, så bør man ifølge seniorforsker Thomas Clausen tage arbejdsmiljøet alvorligt – og én gang for alle droppe tanken om, at det alligevel ikke nytter noget.

– Psykisk arbejdsmiljø er svært at håndtere, for det er ikke ligesom at købe et hæve-sænke-bord. Man er nødt til at finde de løsninger, der passer ind i den kontekst, man er i. Og i en presset hverdag, hvor man står midt i belastningerne, er der nok en tendens til, at man hurtigt søger tilbage til en snuptags-løsning eller tænker, at man skal vente til en anden god gang, hvor det passer bedre ind. Men der er ikke rigtig nogen anden vej end at gå i gang med det lange seje træk, siger han og kommer med et bud på, hvor der kan sættes ind i forhold til det psykosociale arbejdsmiljø:

– Vi kender til flere positive faktorer, der kan bidrage til at skabe trivsel og arbejdsglæde og dermed gøre det nemmere at håndtere de krav, der er i arbejdet. Fx ved vi, at et godt samarbejde, hvor man koordinerer opgaverne og har gode relationer, er vigtigt. Det samme er tillid og social støtte, så man ved, hvor man skal gå hen, hvis man har haft nogle krævende oplevelser. Og så er indflydelse og god ledelse helt afgørende – og ikke mindst en ledelse, der prioriterer et godt arbejdsmiljø, siger Thomas Clausen og tilføjer:

– Man skal hele tiden huske på, at det er langt værre ikke at gøre noget. Og vil man gerne have arbejdspladser med høj faglighed, hvor sygefraværet er lavt, og hvor man kan rekruttere uddannede kolleger, ja, så er et godt arbejdsmiljø en helt afgørende faktor. ×



PRAKSIS

# Rotation sikrer restitution

Når man arbejder med samme borger i timevis uden mulighed for at få en mental pause, risikerer man at brænde ud. Derfor har de på bostedet **Føllehavegård** indført en fast rotationsordning for at forebygge belastninger fra høje følelsesmæssige krav, stress og udadreagerende adfærd



TEKST  
TINA  
LØVBOM  
PETERSEN  
///  
ILLUSTRATION  
SOLVEIG  
AGERBAK

**F**OR 13 ÅR SIDEN flyttede 'Jonas' ind på Føllehavegård – et bofællesskab uden for Køge for borgere med svær udviklingshæmning. Jonas har en hjerneskade – og han viste sig hurtigt at have en voldsomt udadreagerende og selvskadende adfærd.

Selvom både selvskade, riv, bid og slag fra borgeren på ingen måde var nyt for medarbejderne på Føllehavegård, satte den nye beboer fokus på noget af det, der udfordrer i hverdagen. Afdelingsleder Martin Taanum Starup fornemmede, at et stigende antal medarbejdere følte sig pressede – og han så flere reaktioner på høje følelsesmæssige krav, arbejdsrelateret vold og et stort arbejdspress.

– Jeg oplevede, at flere af medarbejderne sled sig selv op i relationsarbejdet. Det fik mig til at indse, at vi blev nødt til at ændre på vores måde at arbejde på. Ikke kun i forhold til Jonas, men i det

hele taget. Medarbejderne udtrykte selv, at de følte sig pressede – og for ikke at ende med nedslidte, mentalt udmattede og sygemeldte medarbejdere måtte vi udfordre vores arbejdsgange, siger han.

## Oplever mindre slid

Vi skruer tiden frem til i dag. Jonas bor stadig på Føllehavegård, som i mellemtiden er flyttet fra et gammelt hus til et helt nybygget bofællesskab med flere forskellige tiltag i forhold til de fysiske rammer, der matcher borgernes behov. Her er masser af lys, god plads, bedre akustik og mere tidsvarende boliger til borgerne.

Men den helt store forandring ligger ikke i murstenene. Den finder vi i de nye arbejdsgange, som Martin Taanum Starup har stået i spidsen for at indføre.

– Den største forandring er nok vores rotationsordning, som vi har indført for at sikre den nød-

vendige restitution. I vores arbejde er det jo afgørende, at vi kan være sammen med borgerne på en god måde, uden at vi bliver mentalt trætte. Derfor arbejder alle i dag ud fra et princip om, at man som medarbejder maks. arbejder med samme borger i to timer, før man får en pause fra det relationelle arbejde, forklarer han.

En arbejdsgang, der gør en kæmpe forskel for arbejdsmiljøet, fortæller socialpædagog Paw Frisholt:

– I forhold til en beboer som Jonas var vi tidligere forholdsvis få, som kunne være sammen med ham – og det slider på en at arbejde i mange timer med en meget udadreagerende beboer. I dag, hvor vi roterer efter to timer, er vi jo nødt til at være flere om at kunne arbejde også med de beboere, der har en voldsom adfærd. Det betyder, at vi nu er langt flere, som har den nødvendige faglighed til at håndtere fx Jonas, så vi hele tiden sikrer gode overlap. Resultatet er, at vi slet ikke oplever det samme slid blandt medarbejderne, siger han.

## Gevinst for borgeren

Men hvad med borgerne? Er det ikke forvirrende, at de flere gange om dagen møder nye ansigter? Og går det ikke ud over fagligheden og relationerne?

Sådan lyder spørgsmålene ofte, når Martin Taanum Starup be- >>>

Jeg oplevede, at flere af medarbejderne sled sig selv op i relationsarbejdet. Det fik mig til at indse, at vi blev nødt til at ændre på vores måde at arbejde på.

— Martin Taanum Starup, afdelingsleder Føllehavegård

## Sådan gør de på Føllehavegård:

Bostedet Føllehavegård er et af syv bofællesskaber for borgere med kompleks og varig psykisk og fysisk udviklingshandicap under Agerbækhus i Køge Kommune. På Føllehavegård har de udviklet deres egen opskrift på at styrke arbejdsmiljøet:

- **Rotation:** Man arbejder maks. to timer med en borger, før der roteres, og en ny medarbejder træder til, og man selv skifter til en anden opgave.
- **Pausesignal:** Alle har et pausesignal – og i en svær situation kan man med det signalere, at man har brug for hjælp, ligesom man kan bruge pausesignalet omvendt, hvis man observerer, at en situation er ved at udvikle sig, og en kollega har brug for en pause fra opgaven.
- **Time-out:** I situationer, der kalder på en fælles time-out, har medarbejderne signaler til at kalde til en kollektiv her-og-nu-rådslagning for at sikre, at tingene ikke eskaleres.
- **Ambulance-tjeneste:** Et system, der sikrer, at der sættes et fast beredskab i gang, hvis en medarbejder har været udsat for en voldsom situation.
- **Vagtplansgruppe:** Rotation kræver, at der altid er nok medarbejdere med den nødvendige faglighed. En vagtplansgruppe sikrer, at nye medarbejdere lærer op, at der altid er de kompetencer, der skal være – og at der er indbygget plads til restitution i arbejdet.
- **Supervision:** Fast ekstern supervision hver tredje måned, hvor medarbejderne har mulighed for sammen at dykke ned i, hvad der lige her og nu belaster og udfordrer dem.

skriver rotationsordningen på Føllehavegård. Men han er ikke i tvivl om, at det faktisk også er til gavn for beboerne, at medarbejderne ikke oplever at nå derud, hvor en svær relation ender med en konflikt, en magtanvendelse eller en mentalt drænet medarbejder.

– Vi har opdaget, at rotation gavner borgerne, som jo også nogle gange kan have brug for en pause. Vi oplever færre situationer, hvor en borger kommer i ubalance, ganske enkelt fordi vi formår at trække os, inden det sker. Når vi nu ved, at kvaliteten i det pædagogiske arbejde daler efter et vist antal timer, er vores rotation med til at sikre, at den enkelte borger hele tiden møder fagpersoner, som møder ind med mentalt

overskud, lyder det fra Martin Taanum Starup.

– Vi kan også se på mange af vores borgere, at deres selvskadende og udadreagerende adfærd er dalet. Vi gør rigtig meget ud af at inddrage borgeren, før vi roterer, så vi fx siger, 'om lidt kommer Kasper ind til dig, og så skal I sådan og sådan', ligesom vi altid afstemmer, så den kollega, der tager over, kender dagsformen hos borgeren. Og faktisk kan det ofte være en gevinst for en borger, der har det svært, at der kommer en ind med fornyet energi og tager over, supplerer Paw Frisholt.

### Time-out forebygger

Ud over fast rotation er der også sat ind på andre områder for at sikre et godt arbejdsmiljø. Fx er der indført

time-out og akutrotation for at forebygge, at svære situationer udvikler sig i en negativ retning.

– Hver medarbejder har sit eget pausesignal, som alle i et team kender. Hvis man selv står i en svær situation og giver sit pausesignal, så ved kollegerne, at de skal træde til og tage over. Omvendt kan en kollega, som observerer, at en situation er ved at udvikle sig, tage initiativ til, at den implicerede kollega får en pause, siger Martin Taanum Starup og tilføjer, at de på Føllehavegård også arbejder med kollektive pausesignaler.

– Det er typiske situationer, der kalder på en fælles time-out. Så har vi signaler til at kalde til en kollektiv her-og-nu-rådslagning, så vi i tide formår at ændre kurs og dermed forebygge, at tingene eskaleres.

Martin Taanum Starup fortæller, at sygefraværet de seneste år har ligget stabilt på mellem 2 og 4 pct. – og at det gode arbejdsmiljø direkte kan ses på bundlinjen i form af færre udgifter til sygefravær, færre arbejdsskader og arbejdsbetingede lidelser, ligesom der skal bruges færre penge på at oplære nye kolleger, fordi personalegennemstrømningen er lav.

### Et fagligt fællesskab

For Paw Frisholt er rotation og time-out og ikke mindst den åbenhed, der er opbygget i forhold

til at kunne sige fra over for en opgave, man har det svært med, både med til at styrke trivslen – og løfte fagligheden.

– Der ligger en enorm trykthed i at vide, at man altid har kolleger, der kan støtte op om en i de komplekse opgaver, og det fungerer rigtig fint med de metoder, vi har udviklet til at pausere en udfordrende situation. Hvis en beboer fx er glad for en bamse, så kan vi, hvis han har det svært, sætte ham med bamsen, trække os og sige 'nu

Vi er ikke 25 individualister på Føllehavegård – vi er et fagligt fællesskab, hvor vi kun kan lykkes, når vi gør tingene sammen.

— Paw Frisholt, socialpædagog Føllehavegård

## Forebyg Konflikten

Kurser, Temadage, Workshops & E-læring

Målet er forebyggelse af vold og trusler på din arbejdsplads gennem uddannelse og viden.



**MED DUREWALLS E-LÆRING KAN DU** styrke vidensdeling i organisationen, effektivt onboarder vikarer og nyansatte, samt øge motivation for læring.

Alle læringsforløb kan tilgås fra PC, tablet og mobil.



# Luk op for ventilen

Hvis I har en arbejdspladskultur, **hvor du altid kan dele de svære ting med kollegerne – og har I gode muligheder for sparring** – øger det muligheden for at forebygge, at høje følelsesmæssige krav fører til mentale helbredsproblemer, viser dansk projekt

TEKST  
TINA  
LØVBOM  
PETERSEN  
///  
ILLUSTRATION  
SOLVEIG  
AGERBAK

**H**VAD GØR MAN RIGTIGT på de arbejdspladser, der har en lav grad af udbrændthed, selvom medarbejderne arbejder med høje følelsesmæssige krav? Det er forskere i gang med at finde ud af i projektet 'Trods alt – på arbejde med et smil', der er et samarbejde mellem Odense Universitetshospital, Aalborg Universitetshospital og Regionshospitalet Herning.

På baggrund af spørgeskemaundersøgelser på ca. 130 arbejdspladser, heraf flere socialpædagogiske, har forskerne udvalgt 14 arbejdspladser, hvor de ser ud til at have gode resultater med at forebygge udbrændthed og mentale hel-

bredsproblemer som følge af høje følelsesmæssige krav i arbejdet.

Og flere ting går igen på de udvalgte arbejdspladser, siger projektleder Lars Peter Sønderbo Andersen, cand.psych, ph.d. på Institut for Klinisk Medicin – Arbejdsmedicin, Regionshospitalet Herning:

– Vi har endnu ikke i detaljer analyseret alle interview, men meget tyder på, at disse arbejdspladser har en høj psykologisk tryghed, hvor man kan bruge hinanden til at ventilere og læsse af, når noget er svært, og man er påvirket følelsesmæssigt i sit arbejde. Og at man har en leder, som ikke er fejlfinder, og som anerkender, at det kan være svært, og at man godt må tale højt om det, der belaster en i arbejdet, siger han.

## Tid til opgaven og faglighed

Projektet skal udvikle vejledninger til håndtering af høje følelsesmæssige krav i arbejdet.

– Ud over de mere uformelle strategier som at have en arbejdspladskultur, hvor det er OK at tale åbent også om de svære ting, er der også mere formelle strategier, der ser ud til at virke forebyggende. Og det er fx sparringsmøder, teammøder, konkret sagssparring og på næste niveau supervision, siger Lars Peter Sønderbo Andersen.

## Ny vejledning

Arbejdstilsynet har for nylig udgivet vejledningen '**Høje følelsesmæssige krav i arbejdet med mennesker**' om, hvordan man håndterer høje følelsesmæssige krav i arbejdet. Socialpædagogerne har bidraget til indholdet i vejledningen, som du kan finde på Arbejdstilsynets hjemmeside [at.dk](http://at.dk)

I projektet har forskerne også set på, hvad der kan påvirke forebyggelsen i negativ retning.

– Vores interviewpersoner fortæller, at hvis lederen ikke er lyttende, og hvis man ikke har tid til sit arbejde, så er det sværere at håndtere høje følelsesmæssige krav. Andre undersøgelser har vist, at høje følelsesmæssige krav er stærkt relateret til vold og trusler: Borgere, der slår og er udadreagerende, er ofte også dem, man oplever som følelsesmæssigt vanskelige. Så når man gør noget i forhold til at håndtere høje følelsesmæssige krav, vil det sikkert også mindske risikoen for vold og trusler i arbejdet, forklarer Lars Peter Sønderbo Andersen.

Selvom projektet endnu ikke er afsluttet, er han ikke i tvivl om, hvilke knapper der bør skrues på i forebyggelsesarbejdet:

Man skal italesætte det og signalere, at 'du er ikke alene om at opleve, at det kan være svært'. Så skal man sikre, at der altid er nogen at tale med om det – sparring er vigtig. Endelig skal man anerkende, at det at arbejde med krævende borgere, hvor der stilles høje følelsesmæssige krav, forudsætter en høj faglighed. Man sætter jo heller ikke en ufaglært student til at passe syge patienter på en intensivafdeling. ×

# tråden

## KAN MAN DA VIRKELIG INTET GØRE?

**Forestil dig en borger med skizofreni, der periodevis er stærkt paranoid. Han er hjemløs og drikker i perioder meget. Han skifter indimellem tøj, men har ikke været i bad i flere år. Han tager ingen medicin og ønsker det heller ikke. Det er svært at kommunikere med ham, for 'de fucking hitlersvin skal ikke ...', siger han. Kan man da virkelig ikke gøre noget? Det spurgte socialpædagog Dorthe Ahle om i Facebook-gruppen 'Socialpædagog til socialpædagog'. Vi bringer her et udpluk af debatten:**



### Christian Fjord Hammer

Spændende case! Hvad er der rent socialpædagogisk forsøgt i forhold til at motivere ham til at tage medicinen? Tror han, at 'de hitlersvin' rent faktisk har noget med Hitler at gøre, eller er det bare et skældsord?



### Dorthe Ahle

Forfatter

Han tror, Hitler er der, og han hører meget stemmer (han taler med dem). Jeg har talt med ham om medicinering. Han mener, at vi sprøjter ham med medicin i hoften hver nat. Han har en kæmpe viden, men stoler ikke på nogen. På det område har han dog flyttet sig lidt. Jeg kan samtale med ham nogle gange. Der stilles overhovedet ingen krav, for så går han. En kollega kan få ham til at skifte tøj. En anden kollega kan få ham til at få badet hænderne og ordnet negle. Men det sker sjældent.



### Pia Lykke Brenholdt

For mig lyder det, som om det kan være fordelagtigt at tilgå ham i low arousal, tilpasse krav og via den vej ændre hans narrativ, med HV-spørgsmål. Fx de postuler, han kommer med, spørg ind til: Hvorfor synes du sådan? Hvem mener det? Hvad vil du gøre ved det? Via den vej kan han selv finde svar!!! Og ændre eget narrativ 😊. Det tager tid. Har en borger på 6. år, der har samme problematik, men jeg kan se, at vi har udviklet. Ikke meget, men dog noget 😊. Man må respektere hans selv- og medbestemmelse over eget liv og give ham den støtte, der er mulig, også selvom det ikke rykker på hans udfordringer. Men I kan møde ham med ligeværdighed og omsorg.



### Gitte Ohrberg

Har du hørt om Maastricht-tilgangen? Det er en anden forståelse af stemmehøring, og hvordan man kan arbejde med personer, der hører stemmer, end psykiatrien tilbyder. Jeg kan virkelig anbefale at kigge nærmere på det, især da personen ikke er motiveret for psykofarmaka-behandling.



### Keld Jørgensen

Jeg har tidligere arbejdet med noget tilsvarende, og min erfaring siger mig, at du ikke skal stille krav, men udelukkende arbejde med omsorgsdelen. Så måske en dag – og måske ikke. Husk, det er en sejr for dig, hver gang du kan yde omsorg i forhold til borgeren.



### Tina X Knudsen Hansen

Bare vær der uden at kræve – vis med kropssprog, at du kan lide ham. Der kommer en åbning, når han stoler på dig også i de psykotiske stunder. Jeg har 15 års erfaring, og det kræver, at du er klar på at tænke ud af boksen og være 'skør' med ham i det, som er hans virkelighed – så kan I følges ud i din virkelighed, når tid er. Vær menneske med empati og et stort hjerte ❤️



### Bo Bakbo-Carlsen

Der er god inspiration i Per Revstedts kontakt-rebus-teori. Svært og vedholdende relationsarbejde. Fedt, at der er socialpædagoger som dig, som ikke bare venter.

Din kommentar ...

# Et meningsfuldt arbejde i grønne omgivelser

Ved en nedlagt stationsbygning uden for Kolding har kommunen etableret et friluftsområde med vægt på tilgængelighed. Handicapvenlige faciliteter gør det egnet som grønt mødested for alle. Her arbejder en gruppe borgere fra kommunens **Social Job og Aktivitetstilbud til mennesker med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne (SOJA)** med at vedligeholde området og fungere som naturguider for stedets gæster

## Rekreativt område

En nedlagt jernbanestrækning er omdannet til en rekreativ stiforbindelse med sheltere og opholdsrum, der forbinder Kolding og den gamle Dybvadbro Station. Og midt i det grønne arbejder en gruppe borgere med at sørge for, at naturen er tilgængelig for alle.

TEKST  
MÅLENE  
DREYER  
//  
FOTO  
SØREN  
KJELDGAARD

## Socialpædagogik i naturen

Lars Nord Rødtne er både socialpædagog og naturvejleder i Social Job og Aktivitet (SOJA) i Kolding Kommune – en kombination, der gør det muligt at bruge naturen og omgivelserne i det pædagogiske arbejde. Han er det naturlige midtpunkt for gruppen af borgere og støtter dem i at være naturguider for besøgende: – Borgerne er meget stolte af projektet og føler, at det er meningsfuldt for dem at have en viden, som andre ikke har, siger han.

## Sheltere for alle

Ved Dybvadbro Station uden for Kolding ligger seks helt særlige sheltere, der er udformet, så de giver god adgang og en tryk naturoplevelse for alle. Shelterne er en hybrid mellem shelter og hytte, hvor form, funktionalitet og tilgængelighed er omdrejningspunktet.

Hver af dem har en overdækket indgang, et soverum med loftslyft samt en terrasse med bænk, hvor man kan nyde udsigten til natur. I tilknytning til shelterne er der et fælles madpakkehus med udekøkken og bålsteder. Stedet er let at komme til i bil, og ved madpakkehuset er der adgang til vand og køb af brænde.

Hele området omkring Dybvadbro Station er forbundet med stier, hvor der er en fast belægning og gangbroer med hjulværn og skridsikring – og der er et handicapegnet toilet ved stationsbygningen.

Shelterne er gratis booke.  
Læs mere på [optevkolding.dk](http://optevkolding.dk)



## Rent og pænt

Jens Ole fører an med affaldssnapperen. Alle sheltere og gangbroer bliver dagligt gennemgået og holdt i stand, så det er indbydende for naturgæsterne at være her. – Vi er godt trætte, når vi kommer hjem, nogle gange får vi os en lur i bussen på hjemvejen, siger Jens Ole.



## Naturformidling

Freja er uddannet naturguide og er herude hver mandag og onsdag: – Det er dejligt at være herude. Man møder så mange søde mennesker og kan dele ud af sin viden om naturen og dyrene, siger hun. Uddannelsen består af ni moduler med hvert sit emne som fx bålænding, tøj i naturen, insekter.



## Kreativitet

Nogle gæster har stukket en kæp ind i bålristens skaft, som ikke kan fiskes ud. Michael og Martin finder en løsning og får ved hjælp af en skruemaskine kæppen ud.

## Solreol

Gruppen hjælper med at bygge en solreol – et kunstprojekt, hvis hylder skal rumme glaskrucker med tekstil, der indfarves af plantemateriale. Gruppen arbejder som et team og løser de opgaver, der passer dem hver især, mens Lars Nord Rødtne har overblikket.

## Frokostpause

Borgerne har været med til at istandsætte den gamle stationsbygning, der er en del af et større naturtilbud til alle borgere, Troldehestien. – At komme herud fungerer også i sig selv som miljøskifte. Nogle borgere kommer med herud og sidder og hører musik, fortæller Lars Nord Rødtne.



## Træarbejde

Morten flækker pindebrænde. Gruppen producerer brændeposer til salg med ophugget brænde og pindebrænde til op-tænding til sheltergæsterne.

## Lejrbål

Michael har tændt op ved hjælp af et strygestål og birkebark. Bålstedet har gruppen selv lavet. – Det giver ro at samles om bålet. For nogle er det nok at sidde med her og finde småpinde og lægge dem på bålet, siger socialpædagog og naturvejleder Lars Nord Rødtne.



## En del af noget større

– Herude bidrager borgerne til samfundet i kraft af, at de står for renhold og vedligeholdelse af området og fungerer som naturguider. Det er en vigtig del af deres identitet, ligesom det også betyder meget for dem at være iklædt arbejdstøj og værktøjsbælte, siger Ulrik Horsmark, som er leder af SOJA.

## Tegn på mistrivsel?

Med Konfronts trivselscreening kan fagpersoner hurtigt blive klogere på, hvad der kan ligge til grund for mistrivsel. Værktøjet er målrettet AKT-teams, trivselsvejledere og ressource personer.



Konfront er en digital trivsels- og undervisningsplatform, der **understøtter fagpersoner** i deres arbejde med at **styrke trivslen** blandt børn, unge og voksne.

Indholdet er baseret på evidens, skaber struktur og opkvalificerer fagpersonernes arbejde, både i det forebyggende, foregribende og indgribende arbejde.



Se mere på [konfront.io](https://konfront.io)

konfront



## KONTAKT

**KREDS NORDJYLLAND**  
sl.dk/nordjylland  
Tlf. 7248 6100  
nordjylland@sl.dk  
Åbningstid: mandag, tirsdag og torsdag 9-15, onsdag og fredag 9-12, frokostlukket 12-12.30.  
Kredsformand: Peter S. Kristensen  
Privat: 9883 8700

**KREDS BORNHOLM**  
sl.dk/bornholm  
Tlf. 7248 6650  
bornholm@sl.dk  
Åbningstid: mandag lukket, tirsdag 9-14, onsdag 11-16, torsdag lukket, fredag 9-13.  
Kredsformand: Tina Lai Holmgaard

**KREDS ØSTJYLLAND**  
sl.dk/østjylland  
Tlf. 7248 6300  
oestjylland@sl.dk  
Åbningstid: mandag-onsdag 9-14, torsdag 12-16, fredag 9-13.  
Kredsformand: Gert Landergrøn Due

**KREDS NORDSJÆLLAND**  
sl.dk/nordsjælland  
Tlf. 7248 6600  
nordsjaelland@sl.dk  
Åbningstid: mandag, onsdag og torsdag 10-14, tirsdag 10-17, fredag 10-12.  
Kredsformand: Lene Ek Christensen

**KREDS MIDT- OG VESTJYLLAND**  
sl.dk/midtogvestjylland  
Tlf. 7248 6200  
midtogvestjylland@sl.dk  
Åbningstid: mandag-onsdag 9-13, torsdag 9-16 og fredag 9-13.  
Kredsformand: Peter Sandkvist  
Mobil: 2045 2614

**KREDS MIDTSJÆLLAND**  
sl.dk/midtsjælland  
Tlf. 7248 6550  
midtsjaelland@sl.dk  
Åbningstid: mandag-onsdag 9-14, torsdag 9-16 (dagligt lukket 12-12.30), fredag 9-12.  
Kredsformand: Lene Kümpel

**KREDS STORKØBENHAVN**  
sl.dk/storkøbenhavn  
Tlf. 7248 6700  
storkoebenhavn@sl.dk  
Åbningstid: alle hverdage 9-12 samt tirsdag og torsdag 12.30-16.  
Kredsformand: Lars Petersen  
Mobil: 2217 9706

**KREDS SYDJYLLAND**  
sl.dk/syddjylland  
Tlf. 7248 6250  
syddjylland@sl.dk  
Åbningstid: mandag-onsdag 9-14, torsdag 12-16, fredag 9-12.  
Kredsformand: Finn Harald Rasmussen  
Mobil: 2230 6203

**KREDS LILLEBÆLT**  
sl.dk/lillebaelt  
Tlf. 7248 6400  
lillebaelt@sl.dk  
Åbningstid: mandag, tirsdag og onsdag 9.30-15 (lukket 12.30-13), torsdag 13-16, fredag 9.30-13.  
Kredsformand: Hanne Ellegaard  
Mobil: 4086 6854

**KREDS STORSTRØM**  
sl.dk/storstrom  
Tlf. 7248 6500  
storstroem@sl.dk  
Åbningstid: mandag 9-12, tirsdag 9-15 (lukket 12-12.30), onsdag 9-12, torsdag 9-16 (lukket 12-12.30), fredag 9-12.  
Kredsformand: Lisbeth Schou

## SOCIALPÆDAGOGERNES LANDSFORBUND

sl.dk  
Tlf. 7248 6000 / sl@sl.dk,  
Åbningstid: mandag-onsdag 9-15, torsdag 9-17, fredag 9-13.

### Medlemsteam

Ved spørgsmål om medlemskab, kontingent og efterlønsbidrag.  
Tlf. 7248 6030 / medlem@sl.dk

### Arbejdsskadeteam

Er du kommet til skade på jobbet?  
sl.dk/arbejdsskade  
Tlf. 7248 6040 / arbejdsskade@sl.dk

### Job- og karriererådgivning

Gratis rådgivning om job og karriere for forbundets medlemmer hver mandag 14-17.  
Tlf. 7248 6060

## SOCIALPÆDAGOGERNES A-KASSE

Tlf. 7248 6010 / dagpenge@sl.dk  
Åbningstid: mandag-onsdag 9-15, torsdag 9-17, fredag 9-13.

## FORRETNINGSUDVALGET

**Forbundsformand**  
Benny Andersen  
Tlf. 4055 0982

### 1. forbundsnæstformand

Marie Sonne  
Tlf. 2210 1728

### 2. forbundsnæstformand

Verne Pedersen  
Tlf. 4064 0344

### Forbunds-kasserer

Michael Madsen  
Tlf. 4093 4833

## PRESSEKONTAKT

**Pressekonsulent**  
Niels Søndergaard  
nis@sl.dk / mobil: 2369 1899

## Enhedsleder for Kommunikation

Merete Høgh Jeppesen  
mhn@sl.dk / mobil: 6165 0977

## PÆDAGOGSTUDERENDES LANDSSAMMENSLUTNING

p-l-s.dk  
Tlf. 3546 5880  
Åbningstid: mandag, tirsdag og torsdag 10-15.

## PENSIONS KASSEN

pka.dk  
Tlf. 3945 4540 / pka@pka.dk  
Åbningstid: mandag-torsdag 8.30-20, fredag 9-15.

## KALENDER

### MIDT- OG VESTJYLLAND

#### Sensommertur med Seniorsektionen

**Onsdag 6. september**  
**Vi kører i egne biler og mødes ved museet kl. 10**

**Søby Brunkulsmuseum, Brunkulsvvej 29, Herning**  
Kør selv-tur til Søby Brunkulsmuseum og Street Art i Brande. Efter kaffe kl. 10 får vi en guidet tur i Søby. Efter frokost kører vi til Brande og afrunder dagen med kaffe og kage på Café Tankefyrd. Pris 160 kr. for medlemmer og 200 kr. for gæster. Læs mere og tilmeld dig senest 28. august på [vestjylland.sl.dk](http://vestjylland.sl.dk)

#### Medlemsmøde:

**Faglighed forandrer liv**  
**Tirsdag 5. september kl. 16.30-19**  
**Hotel Eyde, Mindegade 1, Herning – eller online**

Oplæg ved Gitte Lyng Rasmussen og Anthon Sand Jørgensen om inklusion og deltagelse i hverdagslivet for borgere med udviklingshandicap – to centrale værdier i den sociale lovgivning og handicapkonvention. Læs mere om oplægsholderne og emnet på [vestjylland.sl.dk](http://vestjylland.sl.dk) – og tilmeld dig senest 28. august.

### MIDTSJÆLLAND

#### Familieplejernes Dag

**Torsdag 31. august kl. 9.30-13.30**  
**Kredskontoret, Jættevej 50, 1., 4100 Ringsted**

Vi holder årsmøde for medlemmer kl. 9. Herefter fortæller Karin Torp om, hvad det betyder for forholdet, når ægtefællen også er kollega, og sætter fokus på arbejdsglæde, livsglæde og trivsel. Læs mere og tilmeld dig senest 24. august på [midtsjaelland.sl.dk](http://midtsjaelland.sl.dk)

### NORDSJÆLLAND

#### Medlemsmøde:

**Unge stemmer fra virkeligheden**  
**Onsdag 1. november kl. 16-19**  
**Socialpædagogerne Nordsjællands mødelokale, Roskildevej 10B, st., Hillerød**

Få indblik i to unge menneskers liv med psykiske udfordringer tæt inde

på livet, og hør, hvordan det er at få hjælp af 'systemet', når Sara Hauge og Nadja Engsig deler deres historie. Læs mere og tilmeld dig senest 20. oktober på [nordsjaelland.sl.dk](http://nordsjaelland.sl.dk)

### STORKØBENHAVN

**Seniorarrangement: Bustur til Dansk Forsorghistorisk Museum i Slagelse**

**Tirsdag 26. september kl. 8.45**

**Vi mødes vi på Valby St., Lysgårdsvej**  
Gennem 20 udstillinger i det gamle centralkøkken og vaskeri fortæles om vejen fra dårekisterne til livet på åndssvageanstalten. Museet rummer også en udstilling om Kvindeanstalten på Sprogø og anstalten for mænd på Livø. Vi spiser frokost på Rådhuskroen i Ringsted. Pris: medlemmer 325 kr., gæster 475 kr., som indbetales på konto: 5332-244491. Tilmeldingsfrist 14. september

### STORSTRØM

#### Medlemsmøde om OK 24

**Mandag 4. september kl. 16-18**  
**Kredskontoret, Kæpgårdsvej 2A, Nørre Alslev**

Arbejdet med at forberede overenskomstfornyelsen på det offentlige område er allerede i gang. Vi afholder derfor medlemsmøde og får besøg

af forbundsnæstformand Verne Pedersen, og sammen vil vi formulere kredsens krav til den nye overenskomst. Tilmeld dig senest 28. august på [storstroem.sl.dk](http://storstroem.sl.dk)

#### Heldagstur for seniorer/efterlønnere

**Tirsdag 29. august kl. 7-18**  
**Afgang kl. 7.10 fra Cementen i Nykøbing F og kl. 7.55 på tanken i Rønnede**

Tag med Seniorsektionen på en heldagstur med bus til København med rundvisning på Christiania, frokost og et besøg hos Faglige Seniorer. Pris: medlemmer 400 kr., andre 600 kr. Tilmelding og betaling 19. august til mail [l.kimer@live.dk](mailto:l.kimer@live.dk) og MobilePay 4023 2231.

### SYDJYLLAND

#### Sensommertur for seniorerne til Glad ZOO

**Onsdag 13. september kl. 11-15**  
**Vi mødes ved indgangen til Glad ZOO, Gl. Møllevej 1A, Lintrup**

Efter en rundvisning er der tid til at udforske ZOO på egen hånd. Kl. 13 vil der være sandwich, og kl. 14 ZOO's Fugleshow. Pris: 140 kr., der betales ved tilmelding på MobilePay: 232086 senest den 4. september. Husk at påføre navn og fødselsdato.

Gør som 25.000 andre socialpædagoger:

## Følg Socialpædagogernes Facebookside

[www.facebook.com/Socialpaedagogerne](http://www.facebook.com/Socialpaedagogerne)

SOCIALPÆDAGOGERNE



## INDKALDELSER

# Indkaldelse til kredsgeneralforsamling 2023

### BORNHOLM

**Tirsdag 12. september kl. 17**  
**Green Solution House, Strandvejen 19, Rønne**  
**Tilmeldingsfrist 5. september**

### LILLEBÆLT

**Tirsdag 10. oktober kl. 16**  
**Huset, Hindsgavls Allé 2, Middelfart**  
**Tilmeldingsfrist 5. oktober**

### MIDT- OG VESTJYLLAND

**Onsdag 11. oktober kl. 16-21.30**  
**Hotel Eyde, Mindegade 1, Herning**  
**Tilmeldingsfrist 4. oktober**

### MIDTSJÆLLAND

**Tirsdag 26. september kl. 16-21.30**  
**Socialpædagogerne Midtsjælland, Jættevej 50, 1. tv., Ringsted**  
**Tilmeldingsfrist 19. september**

### NORDJYLLAND

**Onsdag 11. oktober kl. 15.30-21**  
**Vejgaard Hallen, Vejgaard Torv, Aalborg**  
**Tilmeldingsfrist 27. september**

### NORDSJÆLLAND

**Torsdag 12. oktober kl. 15-20**  
**Pharmakon Konferencecenter, Milnersvej 42, Hillerød**  
**Tilmeldingsfrist 5. oktober**

### STORSTRØM

**Tirsdag 3. oktober kl. 15.30-22**  
**TAMU, Præstegårdsvej 18, Vordingborg**  
**Tilmeldingsfrist 26. september**

### STORKØBENHAVN

**Onsdag 11. oktober kl. 16-20.30**  
**Herlev Medborgerhus, Herlevgårdsvej 18-20**  
**Tilmeldingsfrist 2. oktober**

### SYDJYLLAND

**Mandag 9. oktober kl. 16**  
**Hotel Scandic, Kokholm 2, Kolding**  
**Tilmeldingsfrist 5. oktober**

### ØSTJYLLAND

**Mandag 9. oktober kl. 15-21**  
**Skt. Knuds Torv 3, Aarhus C**  
**Tilmeldingsfrist 29. september**

Tjek din lokale kreds hjemmeside for at læse mere om dagsorden m.m. – og for at tilmelde dig generalforsamlingen.



## Jagten på sølvskatten var det bedste

TEKST LARS MØLLER /// FOTO MICHAEL BO RASMUSSEN



### Hvad er din baggrund?

Jeg arbejder på Sødisebakke i Mariager, som er et specialpædagogisk bo- og aktivitetstilbud i Specialsektoren under Region Nordjylland.

Her er skiftende arbejdstider og dobbeltvagter hverdag for mig, så når jeg kommer hjem og trænger til at koble helt af, så virker en tur med metaldetektoren som et mentalt brusebad på mig: Ud at mærke naturen og bruge øjne, ører og hoved til noget helt andet.

### Hvad fik dig til at blive amatørarkæolog?

Jeg søgte efter et frirum, da jeg var på barsel. En dag så jeg en fyr gå rundt med en metaldetektor. Jeg er interesseret i historie og syntes, det så spændende ud. Da jeg fik en metaldetektor, var jeg solgt. Jeg bliver et bedre menneske af at gå i naturen, hvor jeg søger målet – tit sammen med andre – og selvfølgelig håber på at finde noget. I sæsonen er jeg gerne ude flere gange om ugen. Og når der så er bid, sætter det gang i et belønningssystem i hjernen på mig.

### Hvordan var det at finde en skat?

I oktober sidste år var jeg til træf med andre amatørarkæologer, og det var i den forbindelse, at jeg fandt skatten: en vikingskat fra Harald Blåtands tid. De andre kom og hjalp, og vi så snart, at det var stort. Jeg gik fra fund til fund og uploadede løbende fotos og koordinater direkte til museet. Bagefter var jeg med til at grave ud i syv uger uden løn. Vi fandt to skatte og stolpehuller efter et kæmpe hus med et stort ildsted. Det var som at udleve en drøm, også selvom det regnede og gjorde ondt i ryggen.

### Hvordan bruger du din faglighed?

Man skal være tålmodig og nysgerrig for at finde noget, og når der er gevinst, skal man være meget



**Jane Foged-Mønster**  
40 år

2023  
Udgravede sit første ildsted i et vikingehus

2019  
Ansæt på Sødisebakke i Mariager

2017  
Startede som amatørarkæolog

2015  
Uddannet som pædagog, ansat i Børnehuset Midgaard, integreret institution i Randers

2006  
Uddannet social- og sundhedsassistent, ansat ved bl.a. genoptræningscenter Åbakken

omhyggelig. Sådan er det på mange måder også i mit arbejde til hverdag. Som socialpædagoger leder vi efter menneskers ressourcer, og sommetider skal der skrælles nogle lag af for at se bagom en adfærd. Jeg kalder mig hellere tingfinder end skattejæger, for det er ikke skatten, der driver mig – det er alt det andet. Lidt ligesom i den pædagogiske verden.

### Hvor ligger udfordringerne?

For at finde de gode marker, hvor man kan håbe på et fund, ser vi på gamle kort, som kan give et hint om, hvor den gode jord var, eller hvor der lå landsbyer. På fotos fra luftarkæologien kan vi måske spotte stolpehuller i forårsafgrøderne. På de gode marker kan vi komme igen, hver gang der er blevet høstet eller harvet. Det er som et puslespil, hvor man hele tiden finder nye brikker. Og det er igen ligesom med de borgere, jeg arbejder med til daglig. Her håber vi også. Men det er ikke nok med synsninger, vi skal indhente evidens, før vi konkluderer noget.

### Hvad er dit råd til andre?

Det allervigtigste er, at du har dit eget helle. På arbejdet giver vi så meget af os selv, og man kan let brænde ud. Så find dit frirum, uanset om det er ridning eller agility, også selvom det tager tid fra familien. De har også brug for en harmonisk og glad mor. Og skulle nogen have lyst til at prøve kræfter med en metaldetektor, så gå ind på Bondejern.dk. Der er mange regler, også uskrevne, der handler om, at vi respekterer hinanden og gerne samarbejder med museerne. Og man skal kende sin metaldetektor. Jeg har en 'Start og kør'-model, andre har større modeller med mange programmer for jordtyper osv. ×

### Socialpædagog Amatørarkæolog

Til daglig arbejder Jane Foged-Mønster med mennesker med udviklingshæmning – og i sin fritid er hun amatørarkæolog. For nylig tog hun orlov fra jobbet for at udgrave en stor vikingskat på en mark i Nordjylland.

Job- og karriererådgivningen tilbyder gode råd og sparring til dig, der overvejer at skifte spor.  
Ring mandag kl. 14 til 17 på 7248 6060  
eller bestil tid til en samtale på 7248 6000



FOTO: SOFIA BÜSK

**Sanne Lundhede Poulsen** hjælper selvskadende unge og deres forældre med at få indsigt i, hvad selvskaden kan være udtryk for i Team for selvskade under Børne- og Ungdomspsykiatrisk Center i Region Hovedstadens Psykiatri.

## Mit faglige fokus

### JEG HJÆLPER UNGE MED AT HÅNDBERE SELVSKADE

#### Hvad er dit faglige fokus?

I Team for selvskade afprøver vi ERITA, der er en internet-baseret behandling til unge, som er selvskadende, og deres forældre. Jeg skriver med hhv. den unge og forælderen i et lukket forum. Formålet er, at begge parter får indsigt i, hvad selvskaden følelsesmæssigt kan være udtryk for, og redskaber til at regulere de følelser, der ligger bag.

#### Beskriv, hvor din faglighed gør en forskel

Hvis en forælder fx udtrykker frustration over, at den unge pjækker fra skolen, kan jeg ud fra mit kendskab til den unge og med henvisning til, hvad vi har gennemgået i ERITA, komme med bud på, hvordan de kan tale om problemstillingen. Vi arbejder med validering, hvor man bliver mere bevidst om at forstå, acceptere og respektere andres og sit eget perspektiv. Forældrene oplever, at de får en mindre konfronterende tilgang til deres barn og bliver mere nysgerrige over for adfærden.

#### Hvad gør din faglighed?

Forløbet varer 12 uger, så det er vigtigt, at jeg ikke bliver uundværlig. Jeg skal understøtte, at den unge og forældrene opnår et fælles sprog, så de bedre kan tale om følelser. For den unge handler det også om at erfare, at mor eller far godt kan tåle at høre om, hvordan den unge har det.

Læs det fulde interview på [sl.dk/fagligtfokus](http://sl.dk/fagligtfokus)

## Hørt!

Det er vores opgave at hjælpe folk på stedet med deres håb og drømme. Jeg oplever, at Kirsten gennem sine malerier kan komme ud med sit personlige udtryk og dermed præsentere sig på en anden måde end den sproglige. Derfor har ferniseringen stor betydning. Det, at nogen interesserer sig for hendes kunst, betyder, at hun bliver mødt og anerkendt som menneske, og det har vi alle brug for.

— **Socialpædagog Poul Haarder** i Midtjyllands Avis i anledning af en fernisering på det socialpsykiatriske botilbud Pilebakken, hvor beboeren Kirsten Juhl Petersen udstiller sin kunst



## Eftertanke



**Jeg er vild med kulturen**, som man kun kender, hvis man selv har oplevet den. Og selvom hverdagen kan være udfordrende, fordi udadrettet adfærd er en del af nogle af borgernes måde at kommunikere på, er det også helt fantastisk og givende at kunne arbejde med at give nogle mennesker den bedste dag, de kan få ud fra de forudsætninger, de har. Følelsen er unik, når det lykkes at hjælpe en, som har det svært, til at få det godt. Det er jeg stolt af – at være en del af et hold, der kan. Kom an Sølund Musik-Festival, jeg glæder mig til mere.

— **Socialpædagog Tine Rask** i et opslag på #socialpædagog, hvor hun fortæller om at være på Sølund Musik-Festival med borgerne